

Caramelles de Palà de Torroella

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Palà de Torroella
Emplaçament Carretera a Cardona (C-55), al km. 52,2, sortida a Palà de Torroella
Alçada: 338

Coordenades:

Latitud: 41.85538
Longitud: 1.71994
UTM Est (X): 393748
UTM Nord (Y): 4634511

Classificació

Número de fitxa 08141 - 449
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Colònia de Palà de Torroella](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 17/09/2021 - 16:09

Descripció

Les caramelles de Palà es van reprendre l'any 1979, després d'uns anys d'inactivitat a causa del tancament de la fàbrica. Actualment la colla de caramellaires (dits popularment camillaires) surten el dissabte i el diumenge de Glòria. El dissabte fan un recorregut per les masies més allunyades: el Mulà, el Riols, Gibergues, cal Perritxo, casa Pinallet, la Fàbrega, l'Obac, Fontelles, Vallbona, Duarri... El diumenge continuen per les més properes: el Molí, Sant Salvador de Torroella, cal Mingot, l'Hostalet, Trujols, can Flautes, la Rata... i acaben cantant i ballant pels carrers de Palà. A cada actuació el cor de cantaires es situa en cercle envers el director i fan un parell de cantades, la sardana i el vals; de vegades també una cançó satírica sobre les qüestions polèmiques de l'any. Després els més joves fan el ball de bastons i de cascavells, i la gent de les cases els esperen amb la taula parada.

Observacions:

Fotografies facilitada per Ester Llobet

Història

La tradició de les caramelles està molt arrelada al Bages, i concretament a la zona del mig Cardener a l'entorn de Súria. A principis de segle XX a la parròquia de Sant Salvador de Torroella ja hi havia grups de caramellaires, igual que als pobles de l'entorn com Mejà o Salo. Aquests grups, només d'homes, baixaven a cantar a la colònia de Palà i seguien també les cases de la parròquia tot desplaçant-se per la vall dels gitanos, Valldeperes i Castelladral. Les caramelles es combinaven amb altres tradicions molt arrelades a la zona, com els balls de cascavells i, sobretot, els trabucaires. Solien acompanyar els cantaires una quinzena de trabucaires de can Flautes, però en algunes cases no volien que fessin tronar els trabucs, perquè deien que les gallines s'espantaven i mataven els pollets, o que feien malbé el vi. De vegades s'ajuntaven diferents grups de trabucaires, de Salo, Mejà o el Tro Gros de Súria, i mesuraven les seves forces. La batalla principal tenia lloc a una banda i l'altra del pont de Palà; els que feien més terrabastall guanyaven i podien entrar primer a cantar a la colònia.

L'any 1936, poc abans que esclatés la guerra, es va formar el primer grup de caramelles a Palà. El va organitzar Genís Faura Coll, que havia estudiat trompeta i contrabaix, i que ja havia dirigit caramelles a altres pobles. A la dècada de 1950 les caramelles van ressorgir, organitzades per mossèn Llorenç Soldevila i el mestre Esteve Margarit. Mossèn Llorenç també dirigia el cor de l'església i un cor infantil. Durant un temps les caramelles es van traslladar al dilluns de Pasqua. Quan la fàbrica de la colònia va tancar, el 1971, les caramelles van quedar aturades durant un temps. Es van reprendre el 1979, amb un nou grup que reunia cantadors veterans i joves, incloent-hi per primera vegada dones. La direcció va anar a càrrec de Francesc Camprubí, músic de Valls de Torroella vinculat familiarment a Palà.

Bibliografia

CAPSADA, J; DUARRI, C; LLOBET, E (2010). *La Grandària del Món. Entorn, història i imaginari de Palà de Torroella*, Edicions de l'Albí. Berga, p. 349-354.

